

raadigt og betænkeligt bør see hen til, om de Millioner, som den saaledes bevilger, i Virkeligheden ville blive nyttige for det Maal, som Landet har sat sig, nemlig at ville forsvare sig, og om de dog ikke tilsidst blot kastes i Svælget paa den Magt, der allerede tidligere har traadt Staten under Fjodder, og som med sin numeriske Overvægt altid vil kunne træde den under Fjodder, hvilke Summer der saa end bevilges til Forsvaret. Har en Stat sagt, at den ikke vil forsvare sig, saa maa den finde sig i at gaae tilgrunde, men omvendt maa man bevilge de fornødne Millioner til Forsvaret, naar Staten først har sagt, at den vil forsvare sig. — Jeg kan imidlertid paa den anden Side ogsaa meget godt forstaae, at en Regjering, der stiller store og betydelige Krav i saa Henseende til Befolkningen, ogsaa er betænkt paa at træffe saadanne Foranstaltninger, som kunne fremme det materielle Velvære i Staten, og som kunne aabne nye Velfærdskilder for Folket, der skal bære Byrderne, og jeg er derfor Ministeren taknemmelig, fordi han har forelagt Lovforslaget om de jydskke Jernbaner. — Spørger man mig nu, om jeg tror, at de Jernbaner, der ere optagne i det Lovforslag, som for Diebliffet er under Behandling, ville betale sig, saa svarer jeg dertil ganske aabent: Nei, directe tror jeg ikke, at de i den nærmeste Tid ville betale sig; der vil gaae Aar hen, inden f. Ex. den vestjydskke Jernbane vil betale sig, men det er dog muligt, mine Herrer, at der ikke vil hengaae saa mange Aar, som man i Almindelighed forestiller sig. Jeg skal i saa Henseende aldeles henholde mig til, hvad den ærede 5te Landsthingsmand for 1ste Kredss (Melchior) igaar udviklede om, at naar Banerne først vare anlagte, saa vilde der ogsaa i Virkeligheden komme en Trafik, som man aldrig havde tænkt sig vilde komme tilveie, og det er derfor ogsaa meget muligt, at der, længe førend man egentligt venter det, idetmindste vil komme nogen directe Indtægt af Banerne. Jeg lægger imidlertid ikke saa megen Vægt paa den directe Fordeel af Banen som paa den indirecte. Jeg hørte meget vel, at det ærede 8de Kongevalgte Medlem (Andræ) ansaae det hele Begreb om indirecte Fordeel for at være taaget og uklart, men for mig stiller det sig dog

ikke som saa taaget og uklart. Den ærede Sønderrigsminister har allerede igaar paavist, hvorledes, efter hans Mening, det Land, der støder op til Jernbanerne, vil stige i Værdi, og det Samme er blevet stadfæstet af den ærede sidste Taler at have været Tilfældet med Hensyn til Forholdet i et andet Land. Jeg vil sige, at jeg anseer den betydelige Forøgelse af Nationalformuen, der herigjennem finder Sted, for at have en meget stor Betydning. Naar den ærede sidste Taler derimod ikke kunde fatte, at Stigningen af de indirecte Afgifter ogsaa kunde tages med i Betragtning, saa tror jeg, at han deri havde nogen Ret, thi med min ærede Nabo tilhøire (Madvig) antager jeg, at der af Nationalformuens og Befolkningens Forøgelse ogsaa naturligen vil følge en Forøgelse i de indirecte Afgifter til Staten, som muligt ikke vil blive ubetydelig. Jeg tror, at Banerne ville i de Egne, hvor de komme til at gaae, fremkalde en Bindelighed, en Arbejdsomhed og en Virkelyst, som hidtil har været ukjendt i disse Egne, fordi de have været endeel forsømte, og fordi de ikke have haft de fornødne Communicationsmidler til at skaffe deres Producter affatte paa en billig og beqvem Maade. Men, dersom dette skeer, mine Herrer, saa ville ogsaa de private Capitaler trænge sig frem til disse Egne af Landet, der hidtil have været ubekjendte for den største Deel af det øvrige Lands Beboere. Jeg maa saaledes virkelig, selv om de foreslaaede Jernbaner ikke directe ville betale sig, lægge megen Vægt paa den indirecte Fordeel, som de ville bringe de Egne, hvorigjennem de ville komme til at gaae.

Jeg skal ikke her indlade mig paa, saaledes som andre ærede Medlemmer og navnlig det ærede 8de Kongevalgte Medlem (Andræ) have gjort, at opgjøre vor finansielle Stilling for Diebliffet. Jeg besidder deels ikke dertil den fornødne Indsigt, og deels, ja hovedsageligen tror jeg, at man ved saadanne Opgjørelser aldrig vil blive enig om, hvad der i Virkeligheden er Ordinairt og hvad der er Extraordinairt, Noget, som det er meget vanskeligt at komme paa det Rene med. Men een Ting tror jeg, mine Herrer, at vi alle maae kunne blive enige om, og det er, at de nærværende Forhold ere ekstra-